

„Štajerc“ izhaja vsaki
pešek, datiran z dnevom
naslednje nedelje.

Naročnina velja za Av-
strijo: za celo leto
3 krome, za pol in četrt
leta razmerno; za Ogr-
sko 4 K 50 vin, za celo
leto; za Nemčijo stane
za celo leto 5 kron, za
Ameriko pa 6 kron;
za drugo inozemstvo se
računani naročnino z ozi-
rom na visokost pošti-
tine. Naročnino je pla-
čati naprej. Posamezne
štev. seprodajajo po 6 v.

Uredništvo in uprav-
ništvo se nahajata v
Ptuju, gledališko po-
stoplje štev. 3.

Slava Tebi, ki si nas kmete ljubil!

Kmečki stan, srečen stan!

Dopisi dobrodošli in se
sprejemajo zastonj, ali
rokopise se ne vrača.
Uredniški zaključek je
vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo
ni odgovorno. Cena
oznanil (inserterov) je
za celo stran K 80, za
1/2 strani K 40, za 1/4
strani K 20, za 1/8
strani K 10, za 1/16
strani K 5, za 1/32
strani K 250, za 1/64
strani K 1. — Pri več-
kratnem oznanilu se
cena primerno zniža.

Štev. 33.

V Ptuj v nedeljo dne 18. avgusta 1912.

XIII. letnik.

V Št. Vidu pri Ptuj

se vrši

v nedeljo, dne 18. avgusta v prostorih gosp.
Schosteritsch

v čast rojstnega dneva Nj. veličanstva
cesarja

Velika ljudska slavnost.

Vspored:

Dopoldne ob 11. uri:

1. Srečolov (vsaka številka vleče dobiček;
nikdo naj ne zamudi tu svojo srečo poiskati).
2. Koncert (od izborne godbe).
3. Šaljiva pošta.
4. Boj s konfetijem.
5. Ples na prostem.
6. Citerske koncert.

Popoldne ob 3. uri:

7. Nagovor.
8. Velika ljudska tombola (z jako veliko
epih dobitkov; vsakdo naj pride k tej tomboli).
9. Petje.
10. Tekmovalno letanje.
11. Kegljanje.
12. Čarobna predstava
13. Umetna razsvetljava.
14. Razne druge zabave.

Vstop je prost in brez plačila.

Iztočevalo se bode znamenito paradiško
vino in sveže pivo; preskrbljeno pa je tudi za
dobro gorka in mrzla jedila, vse fino in po
najnižji ceni.

V soboto, 17. avgusta se vrši skozi Št. Vid
takljava z godbo, drugo jutro pa jutrajna
revejla.

Čisti dobiček je namenjen vbogi šolski deci šole
v Št. Vidu!

Najljudneje se vabi vse cenjeno občinstvo
na obisk te velike cesarske slavnosti.

Pridite vsi!

Jukić — na smrt obsojen.

14 dni sem se je vršila v Zagrebu zanimi-
va sodnijski razprava. Obtožen je bil mladi di-
jak Jukić in cela vrsta še mlajših gimnazijcev.
Kakor znano, izvršil je Jukić atentat na kra-
jevega komisarja Čuvaja; ustrelil je na javni
cesti na komisarja, zadel in umoril pa le nje-
govega spremljevalca. Policija je zaprla potem
mladega političnega morilca in še celo vrsto
njegovih znancev in prijateljev, večinoma 16—18
letnih šolarjev. Tekom razprave se je v prvi
vrsti dokazalo, da so razmere na Hrvatskem
nevarne in da mora madžarsko nasilje
dovesti do obupanosti činov prenapetih mladih
glav. S tem, kar je vlada pod vplivom betjar-
ke madžarske klike na Hrvatskem uresničila,
se bode se nikdar poštenega razvika omogoči-
ti. Danes ne živimo v srednji Evropi več v zna-

menju knute in višal. Dajte Hrvatom brez ozira
na madžarsko požrešnost njih politične pravice
in dosegli bodele lepše uspehe nego z bajonetil!
To je ena stran medalje! Seveda pa ta resnica
ni še nikakoršno opravičenje za blazni čin
Jukića. Ta poskus umora se ne da na noben
način opravičiti in postava končno tudi ne sme
soditi iz političnih vzrokov. Jukić je Hrvatski
s svojim fanatičnim činom velikansko škodo na-
pravil, pa čeprav se menda smatra za nekakega
narodnega junaka. Z revolverjem si ne bode
narod politične svobode pridobil, zlasti ne z re-
volverjem, ki ga drži roka šolarja. Ako človek
torej tudi odločno protestira proti nasilstvu na
Hrvatskem, vendar ne more odobravati Jukićeve
blaznosti. Absolutizem je nasilje in anarhija je
istotako nasilje. To sta le dva izraza v svojem
bistvu enega in istega smotra... In nekaj
je še treba pibiti: Jukićeva žalost je pravza-
prav prvi akt tistega protidržav-
nega stremljenja, ki sanjari o
neki skupni jugoslovanski drža-
vi. V Srbijo vodi niti, ki so vezale mlade
zagrebške fantaline. In isto stremljenje se je
pojavo že v Ljubljani in se pojavlja v štajer-
skih in koroških „narodnih domih.“ Naj se po-
tem to nesrečno stremljenje imenuje enkrat
„trializem“, potem zopet „narodnjaštvo“ ali
„panslavizem“, — to je vse eno. Hujskarija
med slovensko in hrvatsko mladino je tako ve-
lika, tako huda, tako strastna in tako nevar-
na, da rodi Jukiće. In proti temu bi se mora-
lo enkrat odločno nastopiti. Mladi ljudje, ki po-
znajo življenje le iz lepih, navdušenih pesni,
katerih „politika“ je večidel nekaka roparska
romantika balkanske vrste, — ti mladi ljudje
torej so bolj ali manj žrtve one brezvestne
hujskarije proti ustavi avstro-ogrsko monarhije.
Kot žrtev „jugoslovanske“ hujskarije šel bode
Jukić na vislice in to je po našem mnenju naj-
pomembnejša stran cele te žalostigre.

S sodnijsko razpravo samo se ne moremo
natanko popečati, ker nam primanjkuje prostora.
Jukić ni tajil, temveč se je vedno na jako
eksaltirani način zagovarjal, da je nasilje komi-
sarja Čuvaja krivo njegovemu činu. V teku raz-
prave se je po našem mnenju dokazalo, da Ju-
kić sploh ni popolnoma zdrav pod klobukom,
kakor je to pri takih mladih zagriženih že na-
vada. Govoril je vedno o svoji „jugoslovanski
ideji“, o „združenju Slovencev, Hrvatov in
Srbov“ in ko je začel svojo smrtno obsodbo, je
zakričal: „Živela Hrvatska, smrt tiranom!“
Ostali obtoženci so napravili večinoma vtis, da
so zapeljani mladeniči, ki naj bi se bili raje
bolj za svoje šolske knjige nego za politiko bri-
gali. Žal da morajo svojo otroško lahkomišel-
nost deloma z večletno ječo poplačati.

O obsodbi sami prinaša se sledeča poročila:
Sodni senat je ob 11. uri vstopil, oblečen
v črno — znamenje, da bode smrtna obsodba
izrečena. Nato je predsednik prečital obsodbo,
v kateri se obtoženci proglašajo za krive i. s.:

1. Pravniki Luka Jukić je obsojen na
smrt na vešalih.
2. Gjura Cvijić, Avgust Cesarč, Dra-
gotin Bučić, Fran Neidhardt in Ka-

milo Horvatin, sami mladi dečki iz srednje
šole, so bili obsojeni vsak na 5 let težke
ječe.

3. Roman Horvat je dobil 6 let
težke ječe.

4. Josip Sarinić je dobil 6 mesecev
težke ječe.

5. Ostali obtoženci Badalić, Naran-
čić, Dolenec in Galopaža so pa bili
oproščeni.

Jukić je poslušal smrtno obsodbo mirno.
Le parkrat je napravil medklice in zavpil m.
dr.: „Čuvaja na vešala!“ Na koncu je rekel:
„Apelujem na hrvatski narod! Živela Hrvatska
in smrt tiranom!“

Zagovorniki so prijavi ničnostno pritožbo,
ki pa bržkone na stvari ne bode mnogo spre-
menila.

Panslavistični hujskači pa naj pomislijo,
kam dovede njih hujskarija...

Jako redka priložnost

Od večje fabriške zaloge se mi je mnogo tisoč
krasnih, težkih

tiger-flanel-spalnih-odej

z lepim pisanim robom v razprodajo zaupalo. Odeje so
pripravne za vsako domačijo, so močne in gorke,
ca. 190 cm dolge in 140 cm široke. Pustite si takoj

4 k. tiger-flanel-spalnih-odej

za skupaj 9 85 K ink. zavoja in poštine, brez vsacega
nadaj. plačila, franko po povzetju v hišo poslati. Z
mirno vestjo lahko trdim, da bode vsakdo s pošiljtvijo
zadovoljen in lahko z zaupanjem naročite. Izmenjava
vedno dovoljena. 548

Gospica Margarete Ahrens, Wiesbaden, Waterloostraße 4.

Politični pregled.

Še nekaj številok od ljudskega štetja. Za-
nimivo je ljudsko štetje tudi v tem oziru, kako
se je število vojaštva v posameznih deželah po-
množilo tekom zadnjih 10 let. V Galiciji n. pr.
se je l. 1880 samo 32.735 vojakov štelo; deset
let pozneje pa že 53.401 in l. 1910 celo 63.249
mož. To je pač dokaz, da razmere med našo
državo in Rusijo niso posebno prijazne. V Istriji
zopet se je štelo l. 1800 samo 7.688 vojakov,
l. 1910 pa že 17.965, torej za 10.000 več; v
tej številki se kaže zlasti razvitek naše vojne
mornarice. Na Goriškem, ki spada že med ob-
mejne pokrajine proti Italiji, bilo je l. 1900
samo 1847 vojakov, l. 1900 pa že 4.250. Še
očitnejše se kaže naše napeto razmerje s „prijat-
eljsko“ Italijo v Tirolu. Tam je v zadnjih 10
letih število vojakov od 9738 na 17.826 na-
raslo. Pač čudno, čudno!

Zopet klerikalni polom. Pred kratkim se je
podrl v Florenzu veliki klerikalni zavod, ki je
bil svoj čas pod imenom „banka za duhovščino“
ustanovljen. Nešteto vbogih poštenih ljudi, ki so
političnim duhovnikom zaupali in svoj težko za-
služeni denar v to banko vložili, pride zdaj ob
svoje prihranke. Nadzorstvo čez to podjetje je
imel neki višji duhovnik, katerega je sam nad-
škof v Florenzu imenoval. Najlepše pri celi
stvari pa je, da izgubi pri temu polomu tudi
— papež sam okroglo 1 1/2 milijona lir. Papež
je čez ta polom jako razburjen, kajti dolgo še
ni, odkar mu je ukradel monsignore Folchi

okroglo 6 milijonov lir. Vbogi ljudje pobirajo po celem svetu krajcar za krajcarjem za „vbo-gega jetnika v vatikanu“, visoki duhovniki pa zaigrajo denar. Kdor ima preveč denarja, naj ga le nese v klerikalne zavode.

Ruska armada. Ruska državna zbornica dovolila je za vojno mornarico 500 milijonov rublov (1 rubel je 2½ kron). Kakor znano, so Japonci rusko mornarico v vzhodnjem morju popolnoma uničili in se mora vsled tega novo zgraditi. Z dovoljenim denarjem bodo Rusi zgradili: 4 velikanskih vojnih parnikov, od katerih bode vsak 45 milijonov koštal; 4 pancer-skih križaric (stane vsak 7 milijonov); 2 pancer-ski križarici (po 4 milijonov), 36 torpedovk in 12 podmorskih bark itd. Tako velikanske svote denarja ima Rusija za barke. Svoje ljudstvo pa pšča v bedi, lakoti in propalosti umirati!

MOJA STARA

izkušnja me uči, da rabim za negovanje moje kože le Stecken-pferd-lilijino-mlečno milo od tvrdke Bergmann & Co., Tetschen a/E. Kos za 80 h se dobi povsod. 229

Dopisi.

Mestinje. Umrl je po daljši bolezni g. Blaž Deteček dne 31. julija v bolnišnici vsmiljenih bratov in Gradcu. Zapušča žalujočo ženo in 4 nedoraslih otrok. Bil je tukajšni vzorni gospodar; postranski zaslužek mu je bila vojnja. Bil je vzgledni naprednjak ter vsakem prijazen; svojega političnega nasprotnika ni sovražil, kakor se kažejo naši klerikalci, ki očitno kažejo nasprotniku svoje sovraštvo. Napredno misel je zagovarjal pri vsaki priložnosti do zadnje ure. Laž je toraj, da je bil on zadnji čas pristaš klerikalne stranke, kar trdi tukajšni dopisnik v štev. 32 „Slov. gospodarja.“ Toraj mirno po-čivaj, Blažek, v daljnem hladnem grobu, dokler se enkrat vidimo! Tvojega groba mi žalujoči ne bomo obiskovali, pač pa tvoja napredna misel in prijateljski spomin naj vedno med nami živi.

Stoperce. Toča je uničila dne 6. avgusta t. l. njive in gorice skoro popolnoma, vse pri-delke, katere smo pričakovali; padala je kakor drobna kokošinja jajca. Prosimo za pomoč!

Sv. Barbara v Halozah. Včeraj dne 6. avgusta, t. l. je ob 3. uri popoldan šla debela toča kakor orehi, ter nam je tri četrtine pri-delka vzela; prosimo torej sl. uredništvo naj blagovoli se za nas pri g. Ornigu potruditi, in državnega poslanca opozoriti, da se kar najhi-

treje škodo po komisiji pregleda in nam po-trebna podpora podeli.

Sv. Barbara v Halozah. Prve čase je slo-vela Barbarska fara daleč na okoli radi nepo-zabnega nam župnika Rajča in radi dobrega vinskega pridelka. Ali žali Bog, sedaj pa nam pošiljajo same pohujšljive duhovnike, kakor Šorn, Rabuza, Vogrin in Berk. Ta Berk že je tako pohujšanje pri nedolžnem otročjem ženskem spolu delal, da se celo najhujši surovež ne bi kaj takega upal storiti. Sedaj šele vidimo, kam pelja pod duhovsko komando izobraževalno nji-hovo društvo. Tam se mladina vadi najostud-nejšemu življenju v prid njihovim pohotnim na-menom. Slučaj dekleta Tumhla in Liharica, ka-tere sedaj pretačejo bridke solze po kaplanu Berku, kateri je kar ob polnoči 1. avgusta t. l. odnesel svojo grešno kožo roki pravice. Ali se ne sramuje župnik Vogrin pred farani, ko je jim v nedeljo dne 3. avgusta t. l. raz prižnice iz-javil, da je šel g. kaplan Berk na „potovanje“; zakaj lažete na svetem mestu, kakor Vi pravite da je prižnica? Kdo pa Vam bode več verjel, ako bi tudi govorili kakor Salomon? Vas prašamo, zakaj se ne opravičite, ko znate tako iz-vrstno lagati faranom? zakaj ne pobrišete še Vi za Vašim kaplanom Berkom? zakaj ne pri-skrbite si takoj Vašega kosmatega Cirila fran-čiskana, da ne bi pozne službe božje izostale po Vašej krivdi? zakaj niste dali zvoniiti ubo-gemu siromaku Megeti, ko so mu iz usmiljenja moške iz občine Gruškovce zvonili? zakaj ste imeli brezplačen pot v odpoved zvonjenja, medtem ko si drugač prav mastno zaračunate? zakaj ste kričali nad botro, ko je prinesla na krst otroka c. k. načelnika, ko Vas je čakala od poldneva do večera, ko ste se Vi z Vašoj Špelicoj ripe-ljali iz Ptuja ter se izrazili, da se sakramenti ne delijo popoldan? Dobro Vas poznamo; ako bi Vam farani nosili denarje še pozno v noč, se ne bi utrudili! Ako se ne bode te poboljšali, Vas bomo začeli z najostrejšo krtačo česati!

Vurberg. Vurberski kranjski rešetarji kaj dobro kšeft delajo; čez leto so rešetarili kleri-kalci a zdaj že zopet havzirajo in agitirajo od kože do kože ti fanatikerji za občinske volitve; celo v sosedni fari. Menda bi še radi župano-vali na Vurburgu; kaj-li, ali imajo tako dober zaslužek pri tem? Kaj pa bodo potem storili? — Potem pa bodo gimpelne prodajali! Kšeft je kšeft!

Hoče. Zadnjo nedeljo smo imeli v Hočah spet teater. Gg. Čuki in Čukeci hoški so pod komando g. maršala kaplana Baznika v rdeči monturi, pa z rdečimi kapami, bandelcami in

kurjimi peresi za čepicami privandrali kaj po-nosno v našo vas. Neki ljudje so strmeli in ka-pizjali na tele gg. štiglicke. Drugi so mislili, da so sami Turčini nam prišli na krof, tretji so pa smejali in smejali. A gospodine Baznik je gledal na svoje Čukice z iskrimi očmi — — — Kaj pa! Odpotovali so naši vrli rdeči-črni Ču-keci na velikanski čukov shod v St. Jur. ob ž. Seveda, tam je bilo kaj! Pa ko bi Hoški Čuki se ne udeležili te veseljne „Čukarije“ svet bi se bil razrušil in zato je prav dobro ko-ristno, da so bila ondi. — Čuk — čuk!

Hoče. Nedeljo dne 18. avgusta popoldne v gostilniškem vrtu g. Maks Jellinek priredi selica z godbo iz Maribora. Ker je g. Jelline-vrl naš pristaš, se uljudno vabijo somišljeniki tej veselici. Torej „Štajercijanci“ na noge!

SUKNA

in modno blago za gospode in gospe priporoča izvozna hiša 140

Prokop Skorkovský in sin

v Humpolcu na Češkem.

Vzorci na zahtevo franco. Zelo zmerne

cene. Na željo hočem dati takoj izgotoviti gospodske obleke.

ZEFR

Grozni potres v marmarskem morju.

Čez 1000 mrtvih. — 15 mest razrušenih. — Velikanska škoda.

Dne 10. avgusta in naslednje dni zgodila je v marmarskem morju in ob njegovih breg-vih velikanski potres. Na tisoče ljudi izgubilo je vse, lastnino in zdravje, celo življenje. Cela vrsta lepih, cvetočih mest je kar izginilo površja.

Očividci poročajo o katastrofi: V Dardan-lah se je čutilo okoli 30 potresnih sunkov. enem mestu prišel je iz zemlje nakrat vrelec, ki je potem zopet izginil. Hiše, zla-kamenite, so se hipoma porušile. Cele zgra-de ob morskem bregu so izginile v razburjenih valovih. Hudo trpela so mesta Troja in Pergamon od mesta Rodosto se vidi le še par razvalin. Med Ganosom in Choro stal je ves morski bo-vi v plamenih. V Konstantinopol prihajajo vedno novi parniki, napolnjeni z ranjenci in mrt-vi. Voda ob bregovih je kar vrela in parniki tega niso mogli blizo priti. Mesta Myrphig-Gans, Cyora, Phatanos, Kerasia, Milla in Un-tudera so vsled potresa in ognja popolnoma čena ter porušena.

Skupno je 15 mest popolnoma p-rušenih. Več kot 1000 oseb je izgubilo pri tej nesreči svoje življenje. Škode se seve-doslej ne more ceniti; a to je gotovo, da za-neštete milijone. Več o tej velikani-katastrofi bomo v prihodnjih številkah po-čali in prinesli tudi tozadevne slike.

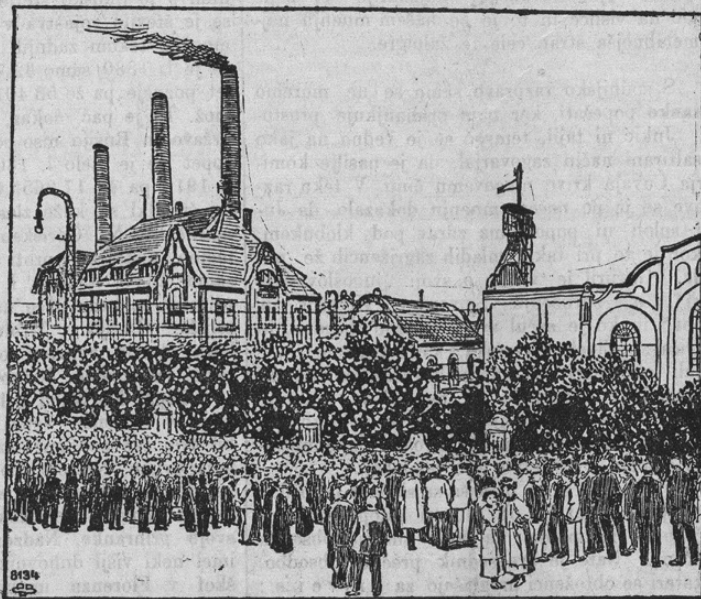
Novice.

Veseli pogreb. V mestu Locarne v Švici umrl je konjski trgovec Somari. Zapustil je 20.000 frankov premoženja, katerega večji del je določil za tamošnjo bolnišnico. Zanimiv je njegov testament in njegov pogreb, ki si je v testamentu naročil. Za trugo korakala mestna godba, ki je do pokopališča morala n-vesele koračnice svirati. Za godbo peljal je naj-ljubši konj pokojnika voz, na katerem je bila dva soda belega in dva soda rdečega vina. V-kih 200 metrov se je pogreb vstavil in ude-leženci so smeli piti, kolikor so hoteli. Peljali so veselo pesmi in vpili pokojniku „živio.“ Pog-reb se je udeležilo 1700 oseb. Somari je tudi v življenju vedno vesel človek.

Brihtna glava. Neki kmet prišel je k k-štru na spoved. Ukradel je bil sosedu ne-svinjo in ker ga greh tako hudo teži, prosi k-štru za nauk, kaj da naj stori. — „Haj pravi fajmošter, koliko pa je bila svinja va-na?“ — „Sedem goldinarjev“, odgovoril kmet. — „Dobro, moj sin, prinesi mi jutri sedem goldinarjev; dal jih bodem obkrdene-nazaj in ne bodem mu povedal, da si ti ta.“ — Drugi dan pride res tatinski kmet k faj-mostru in mu prinese — 21 goldinarjev. Začel no vpraša fajmošter, zakaj je toliko denarja prinesel. — „Ja, gospod fajmošter“, pravi kmet

Velika rudarska nesreča.

Te dni se je izvršila zopet huda rudarska ne-sreča, ki dokazuje vso žalostno in nevarno živ-ljenje junakov „črnega diamata.“ To je tudi naj-večja rudarska nesreča na Nemškem. Zgodila se je v rudokopu „Lothringen“ v Gerthi pri Bochumu. Razstrelili so se strupeni plini (Schlag-wetter) in zasuli skoraj vse rudarje, ki so se v jami nahajali; le mali del rudarjev se je zamoglo rešiti. Skupno se poroča, da je našlo pri tej nesreči 127 rudarjev svojo smrt. Rešilno moštvo je sicer takoj na junaški na-čin nastopalo, da bi rešilo svoje tovariše; a bilo je vsled vedno ponavljajočih se razstrelb jako te-žavno. Mrtlični so bili gro-zno razmesarjeni in se-žgani. Večidel se jih sploh ni moglo izpoznati. V rokah mrtličov se je opa-zilo lase in cunje, kar do-kazuje, da se je v smrtnem strahu med zagreb-ljenimi rudarji razvil gro-zoviti boj za boljši in zračnejši prostor. Iz jame re-šeni pripovedujejo strašne podrobnosti. Naša slika kaže vhod v rudnik, kjer se je zgodila nesreča. Na stotine žensk in otrok je tu obupano čakalo, da se vrne mož in oče; pa zaman, — le mrtlice, razmesarjene mrtlice so odvažali rešilni avtomobili in vozovi. Prav žalostno je tudi dejstvo, da se je zgodila pri pogrebu ponesrečen-

Vor dem Eingang zur Unglückszeche „Lothringen.“

cev zopet druga nesreča; neki motorni voz cestne že-leznice skočil je namreč iz tira. Pri tej drugi nesreči bilo je zopet 3 oseb smrtonovno, 10 pa težko ranjenih. Nesreča v Bochumu napravila je seveda v vsej javnosti veliko razburjenja. Nemški cesar se je takoj odpeljal na lice mesta.